

ERDÉLYI
6
II. évf. 78. sz.
ARA 1 LEJ
Vasárnap 1933 Március 19

MAGYARÁG

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Str Avram Iancu (Kossuth-u.) 10.

Független politikai napilap
Megjelenik minden reggel

Szerkesztőségi órák: d. u. 6-16l
este 11-ig. TELEFON: 3-80

Meglincselte egy szilágymegyei község népe a falurosszát

Helvenhat késszurással öltek meg egy gazdát

Március végéig kitízetik az összes tisztviselőket

(Bukarest). Tegnap irta alá Károly király a köztisztviselők márciusi fizetésének kiutalására vonatkozó okiratot. Mielőtt a fizetések megtörténnek, az ország összes pénzügyigazgatóinak kimutatást kell terjesztenie a pénzügyminiszteriumba, amelyben fel kell tüntetni a márciusi kifizetésekre szükséges kerületenkénti összegeket, úgy szintén az 1933. májustól 1933. március elejéig fennálló fizetési hátralékok kiegyenlítésére szükséges összegek nagyságát. Ezeket a kimutatásokat legkésőbb március 20-ig kell felterjeszteni a pénzügyminiszteriumhoz. A köztisztviselők kifizetése a márciusi folyamán meg fog történni. A pénzügyminiszter felhívja a pénzügyigazgatók figyelmét arra, hogy személyükben teszi őket felelőssé, ha a kimutatások késedelmes felterjesztése miatt március 31-ig kitízetetlenül maradnának egyes helyeken a köztiszt-

viselők. Annál is inkább fontos a március 31-iki kelettel kapcsolatos dátumok betartása, mert március végével lezáródik a költségvetési esztendő és az új költségvetés terhére nehéz volna elszámolni az 1932-ből fennmaradó hátralékokat.

Ez a bukaresti híradás nagy elégedetlenséget kelt az olyan tisztviselők körében, akiknek a múlt év májusa előtti időből is állanak fenn követeléseik az államkincstár-al szemben. Vannak tisztviselők, akik az 1932 év első hónapjaiban sem kaptak fizetést. Az 1931-ből maradt fizetési hátralékokat az állam kincstári bonokkal kívánja kiegyenlíteni, azonban az 1932 év első hónapjaiból fennálló hátralékok rendezésére még ígéret sem történt. Helyénvaló volna, ha a kormány ebben a tekintetben gyors és kielégítő megoldást találna.

Nem 150, hanem 70 ezer fő nyire redukálja Románia hadseregét Macdonald terve

(Berlin). Német politikai körök rokon-szenvvvel fogadták MacDonald leszerelési tervét, azonban a homályos pontokra felvilágosítást kérnek. Berlinben úgy tudják, hogy a tervezet Románia hadseregét a mostani 220 ezer főről 70 ezerre főre akarja le-mérsékelni (tehát nem 150 ezerre, mint az első híradás mondta). A leszerelési terv alapján Franciaországnak összes tankjait és 1700 katonai repülőgépet meg kellene semmisítenie.

(Genova). Az Olaszországba érkező MacDonaldot, Bányát és Sir John Simont maga Balbo olasz légügyi miniszter várta és ő vezette az őket Rómába szállító repülőgépet.

Kiélesedett a konfliktus Anglia és a Szovjet közt

(Moszkva). A moszkvai angol nagykövét tegnap meglátogatta a Cseka börtönében letartóztatásban levő hat angol mérnököt a látogatás után tiltakozó jegyzéket nyújtott át a külügyi népbiztosságnak. Angol politikai körök azt állítják, hogy a szovjet mesterségesen konfliktust akar előidézni Angliával, hogy az angol Wichlen-gyárral szemben fennálló tartrózasától megszabaduljon.

Újból megróstatják a grivitai vasuti műhely letartóztatottjait

(Bukarest). A grivitai vasuti műhely főnöksége a katonai ügyességgel egyetértésben újból át fogja vizsgálni a letartóztatott munkások névsorát és a letartóztatás okait is. Vannak ugyanis munkások, akiket a főnökség hajlandó volna újból alkalmazni és akik nem követtek el semmi olyan bűnt, amely további fogvatartásukat tenné szükségessé. Valószínűnek tartják, hogy több munkást szabadon fognak bocsátani.

Németország és Csehszlovákia között gazdasági háború tör ki

(Berlin). Németország és Csehszlovákia között váratlanul gazdasági háború tört ki. A cseh kormány zárlatot rendelt el az összes németországi kifizetésekre és elrendelte, hogy Németországra szóló kifizetéseket csak a bankoknál levő nyitott gyűjtő-számlára lehet eszközölni.

A német kormány hasonló megtorló intézkedéseket léptetett életbe. Letiltották és zár alá vették a Csehszlovákiára szóló fizetéseket, devizát cseh számlára nem szolgáltatnak ki, Csehszlovákiába utazók csak

száz márkát kaphatnak és feloldották a Csehszlovákia szülő levelek levéltitkát is.

Elítélték a Marmorosch bank igazgatóit

(Suceava). Az esküdtbíróság tegnap ítélkezett a Marmorosch et Blank Bank csalással vádolt igazgatói felett. Lévi Gyulát 3 évi és Phacsek Sándort 9 hónapi fogházra ítélték el.

Husvéti tombolánk 6-ik száma!

A parlament legutóbbi ülésén ismét szóba került a magyar nemzetiségű állami tisztviselők, különösen a vasutasok szomorú helyzete. És a magyar-párti képviselők által kezdeményezett vita során összehasonlítás tettek a magyar uralom alatt szolgáló magyar vasutasok helyzete között. Csodálatosképpen az derült ki, hogy a vasutasokat nyelv vizsgálattal és a képesítésnél nem a nemzetiiséget, hanem elsősorban a tudást vették alapul. De kiderült az is, hogy az összes állami hivatalok ajtaja kinyílt a románok előtt, amit bizonyít az is, hogy a legmagasabb bíróságnál, a Kuriánál több román bíró működött, mint jelenleg a bukaresti Casatianánál erdélyi román. Ilyen körülmények között érthető az interpelláló képviselőknek az a kívánsága, hogy nem kívánnak jobb elbánást a kisebbségi tisztviselőkkel szemben, mint amilyenben a magyar uralomban részüik volt az akkori román tisztviselőknek.

Hegedüs Nándor képviselő, arra kérte a kormányt, hogy ne lásson ellenséget a kisebbségi tisztviselőben. Ismerje el lojalitását és viszonzozza ezt hasonló lojalitással. Az imperium átvételekor átvették a magyar tisztviselőket jelentékeny részét és azóta állandóan folyik a törvényes és törvénytelen vekzatura, aminek az a célja, hogy eltávolítsák a magyarokat az állami gépezetből. A tervszerű munka kitűnő eredményeket produkált. A városi és állami szolgálatból sorra eltűntek a magyarok, a postánál, vasutnál, pénzügynél, megyénél alig találni mást, mint román.

Ezek a szomorú tények minden olyan politikai frázisokra rácafolnak, amelyek alampolgári egyenlőségről beszélnek. Papíron meg van ez az egyenlőség és választások alkalmával hatásos korteszszköz is, a valóságban azonban éppen az ellenkezője igaz: a magyar nem szívesen látott személy az állami szolgálatban, — a magyar csak az állami terhek viselésénél tapasztalhatja az egyenlő bánásmódot.

Pedig számtalan bizonyítékát adták a magyar tisztviselők lelkiismeretességüknek, használhatóságuknak és képzettségüknek. A magyar vasutas és postás a háború előtt európai híré volt és azok a tisztviselők, akiket a román állam a magyar államtól átvett, ebből az európai híré régi gárdából valók. De az újabb generáció, amely az iskolában már elsajátította az állam nyelvét, szintén magával viszi a hivatalba a kötelező tudást és a korrektséget, illetve csak vinné, ha kapna alkalmazást, ha felhúznák előtte az érvenyesülés sorompóját. Sajnos, a prognózis kedvezőtlen. A kormánynak egyelőre az a gondja, hogy a még állásban levő magyaroktól is megszabaduljon, amit a különböző és megszavazást váró tisztviselő-statutummokkal óhajt elérni, ilyen körülmények között nem sok remény van arra, hogy az iskolából kikerülő magyar ifjúság részére helyet szorítsanak az állami gépezetben. Tizenöt év alatt az egymást váltogató kormányok meggyőződhetek arról, hogy a Romániába szakadt magyarság nem ellensége új hazájának és hogy minden téren megállja a helyét. Cserébe a magyar lojalitásért román lojalitást kérünk!

Véres zendülés volt egy magyarországi bányászkozségben, egy halott, tíz sebesült

Harminc embert letartóztattak

(Zalaegerszeg). A zalamegyei Diszel községben a falusi közbirtokosság bányáját hosszabb idő óta bérelték az államvasutak. Később azonban a tulajdonosok a szerződés felbontását kérték a bíróságtól, amit a kúria teljesített is és a MÁV beszüntette az üzemet. A község lakossága, amelynek nagy része bányamunkás, felzudult a közbirtokosság ellen. Megtámadták Pimper József, Szabó Gyula és Bakos György közbirtokossági tagokat és különféle szerszámokkal félholt-ra verték Szabót és Bakost. De Pimper re-

volvart rántott s védekezés közben agyonlőtt egy Szabó József nevű 35 éves kiskadát. Sokan voltak a falusiak közül, akik a közbirtokosok pártjára állottak. Ilyenformán két pártra oszlottak és formális ütközetest vívtak.

Ezután a közbirtokosság elnökének, Horvát Józsefnek a lakása ele vonultak s az összes ablakait bezúzták. Horvát puskát ragadott rá a tömegre s tíz embert megsebesített. Végül is a környékről összehozott csendőroknak sikerült a rendet helyreállítani.

Nemcsak a vádlott, de a tanuk is sirtak a tárgyaláson

Jószivűsége miatt került a vádlottak padjára egy kereskedő

(Debrecen). Az a jelenet, amely tegnap a debreceni törvényszék tárgyalótermében játszódott le, éppen olyan valószínűtlen mint a Jókai-regények. Hőféhérhaju, ötvenhat éves a vádlott. Rosenfeld Aranka vámospercsi kereskedő. Az ügyészség többrendbeli uzsorakölcsönzés és zsarolás vétségével vádolta, mert éveken át negyven-ötven százalékos kamatra kölcsönzött búzát, rozsot megcsorult gazdáknak. A tárgyalásra egész sereg vámospercsi tanut idéztek meg. A vádlott sirva panaszkolta, hogy teljesen ártatlan és csak jószivűségből segített a hozzáfutókon. Irni-olvasni nem tud, a kölcsönügyleteket egy ismerőse foglalta írásba és tudtan kívül kerültek bele a sérelmezett kikötések. A kölcsönadott terményekből ugyyszólván semmit sem kapott vissza s nemcsak a kamat, hanem a tőke is odaveszett. A kihall-

gatás alatt nemcsak a vádlott sirt. Vele pityeregtek, sőt zokogtak a beidézt tanuk is, különösen az asszonyok. Kihallgatásuk során szinte kivétel nélkül azt vallották, hogy Rosenfeld Aranka a jötevőjük volt, az éhhaláltól mentette meg őket és senkit sem uzsorázott ki. Ezért nem is kívánják a megbüntetését. Kiderült, hogy a vádlott több mint kétszáz mázsa terményt vesztett a kölcsönügyleteken. A beidézt harminc seregtől huszonhét kijelentette, hogy ha a tanúzási költség a vádlottat terheli, akkor inkább lemondanak az utiköltségről. Az ügyész enyhe ítéletet kért, a védő hangoztatta a vádlott szívósságát, a bíró mindössze kétszáz pengő pénzbírságra ítélte a vádlottat s az ítélet végrehajtását három évre felfüggesztette.

Hetvenhat késszurással gyilkoltak meg egy székelyföldi gazdát

Bérgyilkosok követték el a bűntényt

(Székelyudvarhely). Az udvarhelymegyei Erdőfüle községben a gazdája keresésére indult szolga vérben fekvő taláta Borbáth Szócs Lajos ottani jómódu gazdálkodót, hajnali 4 óra tájban. A gazdálkodót orvul támadták meg és 76 bicskaszurás sebhelye látszott a testén. A csendőrség által beindított nyomozás azonnal megtalálta a tetteseket 2 legény személyében, akik közül Dobai Dénes 21 éves legény beismerte tettét és magára vállalta a gyilkosságot.

A faluban s a nyomozóknak azonban az a feltevése, mivel a gazda a gyilkosokkal semmi viszonyban nem állott, hogy a legények felbujtásra és pénzért követték el a tettet és így keresik az értelmi szerzőket. Tudniillik a jómódu gazda a közbirtokosság és a község ügyeiben vezető szerepet vitt és emiatt voltak haragosai s így bérgyilkosságnak esett áldozatul. A gyilkost bekísérték az udvarhelyi ügyészséghez.

Fellázkodtak a kolozsmonostori munkások az utépitő társaság ellen és megverték a mérnököt

Idegenből hoztak munkásokat az utépitéshez

(Kolozsvár). Tegnap este úgy értesült a rendőrség, hogy a Monostoron hatalmas verekezés van. Amikor kivonultak, izgatott hangulatu tömeget találtak összegyűlve, amelyet szétoszlattak. Ekkor derült ki, hogy a monostori lakosok a „Via” román utépitő társaság ellen rendeztek tüntetést. A monostoriaknak ugyanis egyetlen kereseti forrása jelenleg, hogy a Szászfenes-kolozsvári út építésénél segídeknek. Az utépitő társa-

ság most állítólag más vidékről hozott munkásokat és emiatt tört volna ki az elégtelenség. Állítólag a társaság egyik mérnökét aki autójával arra haladt, tetteleg bántalmazták és megfenyegették, hogy összetörik a társaság berendezését, ha nem alkalmazza újra őket. Ma reggel ebben a kérdésben gyűlést is tartottak, melyre a rendőrség megfelelő készséggel vonult ki.

FILMPALACE

Szombat, vasárnap:

Csókák vására

Joan Crawford, Nils Aster, Robert Montgomery, Lewis Stone.

Macdonald leszerelési terve a világpolitika szenzációja

A francia sajtó ideges és gúnyolódik a tervezet felett. -- Romániának 150 ezer, a Szovjetnek 500 ezer, Magyarországnak 60 ezer főnyi hadserege lenne

Genfből jelentik: Macdonald angol miniszterelnök a leszerelési konferencia főbizottságában, amelynek padosait zsúfolásig megtöltötték a különböző államok főtisztviselői és képviselői, hatalmas beszédet mondott Anglia álláspontjáról a leszerelés kérdéseit illetően.

— Utolsó, döntő fázishoz érkezett el a leszerelés nagy művének terve, mondotta az angol miniszterelnök. — Hatvan ország-

nak kellene leszerelni ahhoz, hogy a civilizáció roskadozó épületét megőrizze az összeomlástól.

Macdonald nagyhatású beszédét a konferencia zajosan megéljenezte, majd ezt követően az angol miniszterelnök betérte a tervezetét, amely öt csoportba foglalja össze a teendőket. Az öt leszerelési program pont a következő:

A leszerelési terv öt parancsolata

1. Ötéves terv a leszerelés lebonyolítására.
2. A Hoover-terv alapján csökkenteni számszerűleg kifejezésre jutó arányban az egyes nemzetek fegyvereseinek számát.
3. Nemzetközi szerv a leszerelés ellenőrzésére.
4. Állandó leszerelési bizottság felállítása, amely gyakorlati szervként bonyolítja le az ötéves terv részletes rendelkezéseit.

5. A bizottság terén a kormányok egyöntetű politikai összeműködése, melyet minden egyes államnak vállalnia kell. Ez helyre állítja a bizalmat. Viszont a Kellog-paktum megsértőivel szemben az öhatalmi konferencia határozata döntök.

Tilos a légitbombázás és a gázháború

Az angol terv számszerűleg is kifejezi és megszabja az egyes leszerelő országok fegyvereseinek a számát. A tervezet a következő:

Németország 200.000, Franciaország 400.000, Lengyelország 200.000, Olaszország 250.000, Szovjet 500.000, Belgium 60.000 Csehszlovákia 100.000 főnyi hadsereget tart.

A fenti számok csak európai katonaságra vonatkoznak, gyarmati katonaságra nem. A fegyveres szolgálat minden egyes államban 12 hónapig tart.

A légi bombázás minden fajtája tilos, valamint tilos a kormányozható léghajók építése is.

A terv szigorúan tiltja a gáz- és baktérium fegyverek használatát és a katonai repülőgépek számát ugyanúgy kontingentálja, —

mint a fegyveresekét. Így például Franciaország, Olaszország, Anglia, Japán s a Szovjet külön-külön 500 repülőgépnél többet nem tarthat.

Londonból jelentik: Az egyik távirati iroda jelentése szerint Macdonald javaslata Románia számára 150 ezer főnyi, Csehszlovákia és Jugoszlávia számára 100—100 ezer főnyi hadsereget irányoz elő.

Magyarországnak 60 ezer főnyi hadserege lenne, ugyanannyi, mint Görögországnak és Belgiumnak.

Genfből jelentik: Macdonald és Sir John Simon péntek este elutaztak Rómába. Macdonald elutazása előtt kijelentette, hogy nem fog tárgyalni Mussolinivel, hanem csak kérdést intéz hozzá, hogy hajlandó-e vele együtt közreműködni a leszerelési konferencia megmentésére irányuló munkájában.

Franciaország nem kap annyit, amennyit kérnek tőle -- írja a párisi sajtó

(Genf). A semleges körök nagy rokonszenvvel fogadják Macdonald leszerelési tervezetét. Megállapítják, hogy az angol miniszterelnök nagy szolgálatot tett ezzel a javaslatával az általános világéért. Különben annak a ténynek, hogy Macdonald a béke mellett foglalt el álláspontot nagy jelentősége van, valamint annak is, hogy elismerte a revízió gondolatának szükségességét.

A nagy hatalmak közül egyedül a francia sajtó az, amely nyíltan kifejezést ad elégedetlenségének. A francia sajtó utal arra, hogy Macdonald javaslatának keretén belül sokkal többet követel Franciaországtól, mint amennyit ennek ellenében ígér.

Pertinax, az Echo de Paris hasábjain

MacDonald beszédét üresnek és unalmasnak mondja, sőt azt is kifogásolja, hogy nem tudja jól kiejteni az „r” betűt.

A Petit Parisien szintén élesen bírálja az angol miniszterelnök beszédét, de végül megállapítja, hogy a terv mégis fontos esemény a leszerelés történetében. MacDonald lépése bátor cselekedet és javaslata értékes alapja a konferencia további tárgyalásainak.

A Le Journal azt írja, hogy Franciaországnak szabadkezet kell biztosítani. Egyébként megállapítja, hogy MacDonald nem beszédet mondott, hanem szindarabot játszott és fejtegetése kuplósorozat volt.

A radikális Ére Nouvelle megállapítja, hogy Franciaország biztonsága alatt nem ugyanazt érti, mint MacDonald.

Német szociáldemokraták a Ruhr-vidék megszállását kérték a franciáktól?

(Páris). A Figaro nagyérdeklődéssel jelentést közöl, amely szerint tíz német szociáldemokrata vezető Párisba jött, hogy fran-

cia szociáldemokrata vezetőkkel megbeszélést folytasson. A megbeszélés arra akar irányulni, hogy a francia kormányt vegyék rá

a Ruhr-vidék újbóli megszállására.

A francia lap erősen támadja a német szociáldemokratákat. Szemrehányást tesz nekik, hogy amikor jól megy dolguk, Franciaországot támadják, amikor meg odahaza szorult lesz a helyzetük, akkor Franciaország felé hizelegnek.

— A francia kormány — írja végül a Figaro — elég erős arra, hogy akkor cselekedjék, amikor szükségesnek látja. Nem kér tanácsot a német szociálistáktól.

Göring belügyminiszter hivatalosan közli, hogy törvényjavaslatot dolgoztatott ki, amely a „szellemileg és testileg csökkentértékű emberek” sterilizálását fogja elrendelni.

Csütörtökön délután Lotzenben bankzárás előtt bombamerénylet következett el a löteni egyesült bank ellen. Valamennyi ablak betört és a súlyos acélajtót a robbanás ereje az uccára vetette. A személyzet szerencsére már elhagyta munkahelyét és így emberéletben nem esett kár.

A thüringiai belügyminiszter utasította az összes községi tanácsokat, hogy a „marxista” és a zsidó nevű utcákat kereszteljék át.

Forradalom készült Dalmácia elszakítására

(Belgrád). A spalatói rendőrség az észak-dalmáciai határkerületben, Zara környékén messzemenő forradalmi szervezkedés nyomára bukkant. A szervezkedők egy csoportja Zárából fegyvert csempésztett Dalmácia-ba, hogy ott fegyveres felkelést támasszon. A felkelés célja állítólag Horvátország és Dalmácia elszakítása lett volna és minden előkészület megtörtént erre. Csúpan az emigráns Pavelics és Perceev parancsára vártak.

Ujabb kommunista letartóztatások Budapesten

(Budapest). A rendőrség az újabb kommunista szervezkedés ügyében a következőket helyezte előzetes letartóztatásba: dr. Madzsar József 57 éves orvos, volt egyetemi magántanár, dr. Sándor Pál 32 éves, a Társadalmi Szemle szerkesztője, dr. Schönstein Sándor 35 éves orvos, Ujváry László 33 éves Ujvári Imre 31 éves és Antal János 26 éves újságíró, Pákozdy Ferenc 30 éves magántisztviselő, Medgyes Nagy István 37 éves nőiszabó, Weisz Zoltán 23 éves és Greiner Arnold 24 éves főiskolai hallgató, Kalamár József 38 éves gyárimunkás és Winter Jánosné 24 éves gyárimunkásnő.

Pénzhamisítót fogtak Csernovicban

(Csernovic). A rendőrség már hosszabb idő óta megállapította, hogy Csernovicban és a környéken igen nagy mennyiségben hoznak forgalomba hamis 20 lejes ércpénzt és 500 lejes bankjegyeket. A nyomozás a legnagyobb titokban folyt, de dacára a legkörülményesebb vizsgálatnak hónapokig nem sikerült megállapítani, honnan hozzák forgalomba a hamis pénzt. Tegnap végre sikerült a pénzhamisító banda egyik tagját kézrekeríteni és a legnagyobb körültekintéssel folytatják kihallgatását. A rendőrség a nyomozás érdekében még nem hozta nyilvánosságra a letartóztatott pénzhamisító nevének.

Felakasztotta magát egy szalontai asszony

Szalontáról jelentik: Megdöbbenő módon vetett véget életének csütörtökön este Nagy Sára 33 éves, elvált fiatalasszony, aki a Str. Pelisor 18 szám alatt levő lakásban felakasztotta magát. Nagy Sára nemrégiben vált el az urától és három gyermekével a legnagyobb visszavonultságban élt.

Az öngyilkosságról telefonon tették jelentést a nagyváradi ügyészségnek, ahol a temetésre az engedélyt megadták.

Agyonverte a falu népe a falu rosszát, aki a község felgyújtásával fenyegetőzött

A szilágymegyei Lampért község tizenkét lincse öjét két-két havi fogházra ítélte a törvényszék

(Zilah). Lukács Gergely, a szilágymegyei Lampért község lakosa, valóságos réme volt falujának. Mindent ellopott, amihez hozzáfért és amikor ezért megbüntették és büntetését kitöltötte, bosszúból a falubelieknek állatállományát folyószórával megmérgezte, amiért a zilahi törvényszék annak idején három évi fegyházzal sújtotta. Amikor a fegyházból kikerült, ismét folytatta garázdálkodását s ekkor Bálint nevű testvérének gabonását dézsmálta meg. Amikor testvére rájött a dologra és megtudta, hogy Gergely lopta meg, kérdőre vonta és ezért Gergely egy fejszével támadt Bálindra, akit megakart ölni. Lukács Bálintnak sikerült testvére kezei közül kiszabadulni és elvette a fejszét tőle, mire Gergely futásnak eredt. A mező munkáról hazatérő emberek megtudták, hogy miről van szó, utána mentek Lukács Gergelynek, aki azzal fenyegette

meg üldözőit, hogy még azon éjszaka felgyújtja az egész falut.

Miután a falusiak tartottak attól, hogy Lukács Gergely csakugyan beváltja ígéretét megvárták, míg kijön az uccára, ahol aztán a felbőszült tömeg úgy elverte, hogy percek alatt a helyszínen kiszenvedett.

Ebben az ügyben e hó 14-én tartotta meg a zilahi törvényszék dr. Centea-Feneşan tanácsa a főtárgyalást. A 15 vádlott közül 13-at két-két hónapi fogházra és fejenként 200 lej pénzbüntetésre ítélte el a törvényszék, három pedig bizonyítékok hiányában felmentett. A tanács a büntetés kiszabásánál figyelembe vette, hogy nem lehetett megállapítani, hogy az ütlegetésnél ki volt a kezdeményező és enyhítő körülménynek tekintette, hogy a vádlottak valamennyien károsak voltak még a szarvasmarhák mérgezéséből kifolyólag.

Utonálló banditák ki akartak rabolni egy jegyzőt Lugos közelében

Egy arra járó autó mentette meg a szorongatott helyzetben lev embert

(Lugos). Izgalmas rablókalandban volt része egy Lugoshoz közel fekvő község jegyzőjének. A jegyző kerületében behajtott a lami adók összegét, mintegy 150.000 lejt akart beszállítani a lugosi pénzügyigazgatóságra. Sporea János jegyző a pénzt egy táskába tette és a délelőtti órákban kocsira ült, hogy Lugosra hajtasson a beinkasszált adóösszegekkel. Alig hagyta el azonban a község határát, felfegyverzett banditák ugrottak elő az árokból és megállásra kényszerítették a kocsit, majd felszólították a jegyzőt, hogy a pénzt, amit magával akart vinni, adja át nekik.

A megtámadott jegyző kétségbeesett helyzetbe került, azonban a véletlen egy autót vezérelt a helyszínre. Amint az országút kanyarodójánál az autó befordult, a rablok azonnal szétfutottak. Sporea jegyzőt az autó utasai magukkal vitték Lugosra, ahol azonnal feljelentést tettek a csendőri és rendőri hatóságoknál. Bevezették a szigorú nyomozást a támadók kézrekerítésére, azonban mindeddig nem sikerült kellő adatokat produkálni. Valószínűnek tartják, hogy az adófizető parasztok közül kerültek ki a rablótámadás intézői, miután csak azok tudták, hogy a jegyző milyen nagy összeget visz be Lugosra.

Megszűntetnek egy járást Biharmegyében

Tegnap délelőtt érkezett haza Bukarestből dr. Popovici Péter megyei prefektus, aki résztvett a belügyminiszteriumban megtartott prefektusi értekezleten. A prefektus utjának eredményéről a következőket mondotta munkatársunknak:

— Téves volt egyes lapoknak az a híre, hogy a belügyminiszter ur az új közigazgatási törvényről tartott volna előadást a prefektusoknak. A költségvetést vittük Bukaresbe és minden prefektus külön-külön be számolt megyéje általános helyzetéről.

A költségvetést a végletekig le kell redukálnunk.

Péntek délutánra összehívtam az állandó választmány, hétfőre pedig a megyei nagytanács ülését, hogy a költségvetéssel foglalkozzék és bejelentem a redukciónkat, amiket a miniszterium szigorú utasítására végbe kell vinnünk. Ezek között legelső sorban a bábaképezde megszüntetése szerepel.

— Kényszerülve leszünk — folytatta a prefektus — arra is, hogy felállítsuk a megyei tisztviselők B-lisztáját (cadru provizoriu) és az erre vonatkozó törvény alapján a tisztviselők egy részét elbocsássuk.

— Végül ugyancsak költségvetési okokból

megszüntetjük Biharmegye egyik járását. Az eddigi 12 járás helyett csak 11 járás lesz, egy járást feldarabolunk és beolvasszjuk a szomszédos járásokba.

Hathónapra ítélte a váradi tábla Gyarmati Miklóst

Tegnap délelőtt tárgyalta a nagyváradi tábla Hász-tanácsa Gyarmati Miklós városi tanácsos izgatási perét. A vad iratai szerint Gyarmati Miklós az elmúlt év oszen, amikor a város külső telepét az ár elöntésével fenyegette, a teleplakók közt röpcédulákat osztott szét, amelyben a teleplakók, arra szólította fel, hogy a városháza előtt demonstrációt rendezzenek.

A nagyváradi törvényszék annak idején 6 hónapi fogházra ítélte Gyarmati Miklós városi tanácsost, aki ügyvédje, dr. Kertész Rezső útján az ítéletet megfellebbezte. — A tegnapi felelőviteli tárgyaláson sem Gyarmati Miklós tanácsos, sem védője dr. Kertész Rezső nem jelentek meg, mert mindkettojukat a legutóbbi baloldali mozgalomnak elfojtása alkalmával Karánsebesen internálták. A tábla hivatalból rendelte ki Teuta ügyvédet. A tábla helyben hagyta a törvényszék ítéletét. A védelem a semmitőszékhez fellebbezett.

* Amikor arszine lakó, szürkésárga és feketete bágyadt, amikor szomorú, nyomott hangulat és nehéz álmok gyötrik, amikor epepangás, gyomorfájás, felfúvódás és fejemlás kínozzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorral 1—1 pohár természetes "Ferenc József" keserűvizet inni. Az orvosok azért rendelik a Ferenc József vizet oly gyakran, mert ez sok esetben a rosszullét okát gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felírisszítja. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Letartóztattak két gazdát, mert kifogásolták a sok adót

Tegnap délelőtt behozták a nagyváradi ügyészre Magyar János és Ujvarosan Péter románszentmiklósi gazdalkodókat, akiket lámtás címén fogtak el a csendőrök. A csendőrségen felvett jegyzőkönyv adatai szerint a különböző adók behajtása miatt a községben a gazdalkodók körében rendkívül izzó volt a hangulat. Legutóbb Magyar János és Ujvarosan Péter házról-házra jártak és arra szöngtöttak fel a gazdalkodókat, hogy tagadják meg az adófizetést.

A nagyváradi ügyészre a románszentmiklósi gazdalkodókat nyomban kihalgaták, majd elozetes letartóztatásba helyezték őket. Allamellenes magatartás és lámtás címén indult meg ellenük az eljárás.

Gépfegyvert találtak egy brassói ember lakásán

Brassóból jelentik: A rendőrségnek tudomására jutott, hogy egy Thaiss Ottó nevű ember lakásán fegyvereket rejtget. A házkutatás alkalmával nagy meglepetés érte a rendőröket. Három katonai gépfegyvert, egy gépfegyvert és igen sok muniációt találtak el rejtve a házban. Thaiss nem tudott felvilágosítást adni az ördöklő szerszámok eredetéről.

RADIOMŰSOR

SZOMBAT.

BUKAREST. 12: Gramofon. 12.45: Hírek. 13: Gramofon. 17: Könnyű és román zene. 18: Hírek. 18.10: Előadás. 18.25: Sibiceanu zenekar. 19: Előadás. 19.40: Gramofon. 20: Rádió zenekar. Közben 20.45: Dan-est. 21.20: Román dalok. 21.35: Cigányzene.

BUDAPEST. 9.15: Honvédzenekar. 12 és 05: Házikvintett. 16: Harsányi Gizi előadása. 17: Szórakoztató zene. 18: Kankovszky Artur előadása. 18.30: Morvay Akos magyar nótákat zongorázik. 19.10: Rádió amatőrposta. 19.10: Gramofon. 19.45: Budapest Dénes és Reményi Béla szerzeményei. 21.15: Gramofonrevü. Majd: Cigányzene. 23 és 30: Szórakoztató zene. (Kalmár Tibor).

APROHIRDETÉSEK

Egy hirdetés 15 lei. 6 napon keresztül hozott hirdetés 60 Lei.

VARROLANYOK felvétetnek angol munkához. Manák női szabó, Pável ucca 8.

UJSAGARUSOKAT jó keresettel úgy a Nagyvárad Friss Ujság, mint az Erdélyi Magyarság részére felvesszünk. Jelentkezni a kiadóban.

ARVERÉSEN vett modern dióhálok, ebédliók, uriszobák, rekamierek, hencserok, matracok, sodronyok, székek rendkívül olcsón eladók. Engelstein, Zöldfa-ucca 19.

ZSAK előrajzolva, fonallal együtt (szabó nyeghez) legolcsóbban Székelynénel, Royal-lal szemben.

Feladó szerkesztő

Dr Zoltán Jenő

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA